

VRSTE DATOTEKA I DATOTEČNI NASTAVCI

Datoteka (File) je digitalni zapis na spremniku računala.

Zapis uobičajeno sadržava jednu vrstu podataka (program, sliku, video, tekst, glazbu, ...) a može sadržavati i razne podatke.

Vrste datoteka dijelimo na: programske datoteke, znakovne datoteke, datoteke dokumenta, izvršne datoteke, sustavske datoteke i komprimirane datoteke.

Vrste datoteka	Datotečni nastavak
Programske izvršne datoteke	.exe, .com, .bat
Programske sustavske datoteke	.sys, .dll, .ini, .reg, .pif
Datoteke dokumenata	.docx, .pptx, .xlsx, .pdf, .mp3, .jpg, .bmp, .png, .mp4, .wmv, .avi
Znakovne datoteke	.txt
Sažete komprimirane datoteke	.zip, .rar, .7zip

- **Programske datoteke** stvaraju programeri koristeći se programskim jezicima.

Naredbe su pisane programskim jezikom koji procesor računala razumije i izvršava.

- **Znakovne datoteke** sadržavaju samo tekst bez informacija o njegovu oblikovanju.

Svaki znak znakovne datoteke kodiran je nekom normom (ASCII, ili UNICODE). Datotečni nastavak im je .txt

- **Datoteke dokumenata** stvaramo u nekom primjenskom programu. Primjerice, kada spremamo prezentaciju izrađenu u programu *PowerPoint*, na spremnik računala ćemo zapravo spremiti zapis oblika **.pptx**.

- **Izvršne datoteke** – omogućuju pokretanje primjenskih programa.

Najčešće nastavak koji ove datoteke imaju je **.exe** (**executable**).

- **Sustavske datoteke** – omogućuju rad operacijskog sustava.
- **Komprimirane datoteke**-sažimanjem mapa i datoteka **smanjujemo njihovu veličinu**, a time i prostor potreban za njihovu pohranu na spremniku računala. Sadržaj mapa i datoteka ostaje **nepromijenjen**.

Neki od programa za sažimanje su:

- WinRar
- WinZip
- 7 zip

Datoteke prepoznamo i razlikujemo prema njihovom izgledu ili po datotečnom nastavku (obliku zapisa).

Svaka datoteka ima datotečni nastavak koji se dodaje nazivu datoteke pri njezinu spremanju

Datotečni nastavak	Primjenski program	Opis
.pptx	<i>PowerPoint</i>	izrada prezentacija s višemedijskim sadržajima
.docx	<i>Word</i>	pisanje uz složene mogućnosti obrade teksta
.txt	<i>Blok za pisanje</i>	tekstualni zapis bez oblikovanja
.xlsx	<i>Excel</i>	tablični kalkulator
.pdf	razni programi	čitanje i ispis dokumenta na svim operativnim sustavima
.bmp	<i>Bojanje</i>	stvaranje i uređivanje kvalitetnih slika u obliku bitmape, koje zauzimaju mnogo memorije
.fbx	<i>Bojanje 3D</i>	stvaranje i uređivanje kvalitetnih 3D kreacija
.jpg .png	razni programi za obradu slika	sažeti oblik slike uz znatno zadržavanje kvalitete